

ZPMP v SR, Heydukova 25, 811 08 Bratislava
Telefón: 02/6381 4968
E-mail: zpmpvsr@zpmpvsr.sk
www.zpmpvsr.sk
www.sebaobhajovanie.sk
www.nechcemalemusim.sk

Výročná správa Združenia na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v Slovenskej republike (ZPMP v SR) za rok 2012

Vážení čitatelia,
milí priatelia,

dostáva sa Vám do rúk Výročná správa Združenia na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v SR. Ak poznáte našu organizáciu, či už ako jej členovia, priatelia, podporovatelia, nájdete v nej informácie o našej činnosti a aktivitách v uplynulom roku. O tých, ktorým sa venujeme dlhodobo, ako sa nám podarilo posunúť sa v ich riešení a tiež o nových, na ktoré sa zamestnancom Republikovej centrály ZPMP v SR podarilo získať financie cez projekty. Jednou z dôležitých tém je problematika starnutia ľudí s mentálnym postihnutím a ich rodičov. Rodičia sú tí, ktorí im svojou neúnavnou starostlivosťou a obetavosťou, za pomoci denných zariadení zriaďovaných alebo finančne podporovaných samosprávou a kompenzačných príspevkov štátu umožňujú žiť život v prirodzenom domácom prostredí a komunite.

Pretrvávajúcu ekonomickú krízu sme pociťovali aj v našom združení. Na získavanie finančných prostriedkov na našu činnosť bolo potrebné napísať množstvo projektov, čo si vyžadovalo veľkú časovú náročnosť.

Zástupcovia ZPMP v SR – zamestnanci, členovia predsedníctva obhajujú práva ľudí s mentálnym postihnutím na rôznych úrovniach. Sú uznávanými partnermi vlády a ministerstiev, sú zastúpení vo výboroch Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť, vo Výbore expertov pre deinštitucionalizáciu, členom kategorizačnej komisie MPSVR SR na zaraďovanie nových rehabilitačných pomôcok do zoznamu pomôcok hradených štátom, členmi rôznych odborných pracovných skupín.

Veríme, že po prečítaní, prelistovaní tejto výročnej správy zostaneme Vaším dôveryhodným partnerom aj naďalej. Ak sa nám podarí získať nových priaznivcov a podporovateľov ľudí s mentálnym postihnutím a našej organizácie, bude to pre ZPMP v SR signálom, že jej smerovanie ide správnym smerom.

PhDr. **Štefi Nováková**, Predsedníčka ZPMP v SR / Mgr. **Ľubica Vyberalová**, Podpredsedníčka ZPMP v SR / PhDr. **Iveta Mišová**, riaditeľka RC ZPMP v SR

VÝROČNÁ SPRÁVA ZDRUŽENIA NA POMOC ĽUĎOM S MENTÁLNYM POSTIHNUTÍM V SLOVENSKEJ REPUBLIKE (ZPMP V SR) ZA ROK 2012

ZPMP v SR je právnická osoba, sídlom ZPMP v SR je Heydukova 25, 811 08 Bratislava. Je občianske združenie a vyvíja činnosť na území Slovenskej republiky v zmysle zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov. Vzniklo v roku 1980, združuje 44 miestnych organizácií s počtom členov takmer 10 000 osôb na celom Slovensku. ZPMP v SR je členom Inclusion Europe, Inclusion International, Národnej rady občanov so zdravotným postihnutím v SR, Slovenskej humanitnej rady a Slovenskej siete boja proti chudobe.

Hlavným cieľom ZPMP v SR je začlenenie ľudí s mentálnym postihnutím do spoločnosti. Chceme, aby aj v živote ľudí s mentálnym postihnutím boli samozrejmosťou základné ľudské práva, aby mohli pracovať, vzdelávať sa, oddychovať, mať rodinný život a priateľov, aby boli akceptovaní takí, akí sú. Bojujeme proti diskriminácii vo všetkých oblastiach života. Hlavným poslaním ZPMP v SR je všeobecná podpora činností a opatrení zameraných v prospech detí, mládeže a dospelých ľudí s mentálnym postihnutím, ich rodín, bez ohľadu na to, či sú členmi združenia.

Aktivity uvedené v tejto výročnej správe manažovala Republiková centrála ZPMP v SR. Viaceré mali celoslovenský charakter a realizovali sa v spolupráci s členským organizáciami, ďalšie boli zamerané na rozvoj zahraničných vzťahov a prenos príkladov dobrej praxe. Regionálne zameranie mali odborné činnosti, najmä špecializované poradenstvo; komunitnému rozvoju sa združenie venovalo na úrovni Bratislavy, ako aj v spolupráci s mestskými časťami (Staré Mesto, Dúbravka).

2

Komunitné centrum sociálnych služieb Bratislava – Staré Mesto

V priestoroch KCSS BA SM sme počas roka 2012 poskytovali sociálne služby, odborné činnosti základné a špecializované poradenstvo, vzdelávacie kurzy (jazykové, počítačové, sebaobhajovanie, divadelný), sociálno-rehabilitačné stretnutia starších ľudí s mentálnym postihnutím, stretnutia rodičov a príbuzných, školenia dobrovoľníkov.

Predsedníctvo ZPMP v SR

PhDr. **Štefi Nováková**, predsedníčka,
JUDr. **Zuzana Stavrovská**, podpredsedníčka,
Mgr. **Ľubica Vyberalová**, podpredsedníčka,
PhDr. **Alena Repiščáková**,
PhDr. **Eva Števková**,
Mgr. **Patrícia Garajová Jarjabková**,
Mgr. **Agnes Zelená**,
Mgr. **Ladislav Krajčovič**,
Richard Drahovský, predseda Združenia sebaobhajcov na Slovensku.

Revízná komisia

Ing. **Dušan Fabian**, predseda, členky: **Viktória Nawalanyová**, **Mária Csontosová**

Výkonným aparátom pre organizačnú, poradenskú, administratívnu, hospodársku, finančnú a projektovú činnosť je Republiková centrála

Zamestnanci: PhDr. **Iveta Mišová**, riaditeľka, štatutárna zástupkyňa,
Mgr. **Miroslava Petrovičová**, sociálna pracovníčka (do septembra 2012),
Mgr. **Miroslava Vávrová**, sociálna pedagogička,
Mgr. **Lucia Takáčová**, špeciálna pedagogička (od septembra 2012),
Mgr. **Jana Zámečníková**, sociálna pracovníčka (od decembra 2012),
Ing. **Lucia Kutláková**, administratívna pracovníčka.

Kampaň Nechcem, ale musím!

ZPMP v SR odštartovalo 1. júna KAMPAŇ, ktorou chce presvedčiť verejnosť, že aj ľudia s mentálnym postihnutím majú právo rozhodovať o svojom živote. Kampaň pokračuje aj v roku 2013.

Súčasná legislatíva v Slovenskej republike umožňuje vo zvýšenej miere pozbaviť spôsobilosti na právne úkony mnoho dospelých ľudí, aj ľudí s mentálnym postihnutím. I keď často komunikovaným argumentom je ochrana týchto ľudí voči rôznym ohrozujúcim situáciám, v reálnom živote to znamená, že bývajú vylučovaní z akéhokoľvek rozhodovania o svojich záležitostiach, ba dokonca zo života v spoločnosti.

Ľudia pozbavení spôsobilosti na právne úkony nemôžu rozhodovať o tom, kde a s kým budú žiť, kam pôjdu, čo môžu a čo nemôžu robiť, ich súkromie býva narušené. Nemajú právo sa rozhodnúť v celkom bežných veciach a už vôbec nemôžu hovoriť do dôležitejších rozhodnutí. Nemôžu nakladať so svojím majetkom, nemôžu voliť, nemôžu uzatvoriť manželstvo... Ba dokonca nemôžu ísť do obchodu kúpiť si obyčajný rožok, lebo aj to je právny úkon.

Prečo im odopierame právo slobodne sa rozhodnúť? Prečo im odopierame právo na podporu pri rozhodovaní? Veď ani my ostatní sa nerozhodujeme o všetkom sami, tiež máme okolo seba ľudí, s ktorými sa pri svojich rozhodnutiach radíme. Prečo to nedovoľíme im?

Súčasťou reformy opatrovníctva, ktorú ZPMP v SR iniciovalo, je aj návrh na zrušenie inštitútu úplného pozbavenia spôsobilosti na právne úkony. Tento návrh zaistí naplnenie textu Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, ktorý Slovenská republika ratifikovala v roku 2010. Slovenská republika musí urobiť vhodné opatrenia, aby zabezpečila ľuďom s mentálnym postihnutím prístup k podpore potrebnej pri uplatňovaní ich spôsobilosti na právne úkony.

Každý občas potrebujeme podporu. Nie opateru!

Všetko o kampani je na web stránke

www.nehcemalemusim.sk

Partneri kampane: **Nadácia Dalkia, Istropolitana Ogilvy, Leon productions, Bratislavský samosprávny kraj.**

Mediálni partneri: **Rozhlas a televízia Slovenska, Rádio Expres, Zoznam.sk, Topky.sk, Ozene.sk, Pravda.sk, Zdravie.sk.**

Aktivity v oblasti legislatívy

ZPMP v SR sa podieľalo na pripomienkovaní viacerých zákonov (o sociálnych službách, o službách zamestnanosti, asignácia 2 % dane, novela zákona o dani z príjmu, novela Zákonníka práce, novela zákona o sociálnom poistení, novela zákona o zdravotnom poistení, o verejnom obstarávaní, novela antidiskriminačného zákona, novela zákona o rodine, novela zákona o dotáciách, návrh zákona o úhrade za služby verejnosti poskytované Rozhlasom a televíziou Slovenska a o zmene a doplnení niektorých zákonov). V spolupráci s MŠVVŠ SR sme riešili inkluzívne a celoživotné vzdelávanie ľudí s mentálnym postihnutím, pripomienkovali sme materiály MPSVR SR o deinštitucionalizácii, pripravili sme podklady pre SNSLP k Národnej správe o dodržiavaní ľudských práv na Slovensku v roku 2012.

Zástupcovia združení boli v roku 2012 členmi Výboru pre osoby so zdravotným postihnutím, Výboru pre výskum, vzdelávanie a výchovu v oblasti ľudských práv, Výboru pre deinštitucionalizáciu a rozvojového vzdelávania a členmi odborných pracovných skupín.

ZPMP v SR zvyšovalo i v roku 2012 informovanosť verejnosti o Dohovore OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím.

Projekt Svoje práva chcem poznať, obhajovať a presadzovať

Hlavným cieľom projektu bolo pripraviť a implementovať nástroje na dlhodobú podporu uplatňovania a obhajoby ľudských práv ľudí s mentálnym postihnutím. Zrealizované aktivity:

• **Príprava vzdelávacích kurzov a poradenských obsahov pre ľudí s mentálnym postihnutím**

V mesiacoch jún až september 2012 sa tím štyroch lektorov venoval príprave vzdelávacieho kurzu *Moje práva, moje povinnosti*. Kurz bol pripravený v troch variantoch – prispôbili sme ho potrebám troch rôznych cieľových skupín. Druhou časťou aktivity bolo vytvorenie poradenského manuálu zameraného na presadzovanie a obhajobu ľudských práv. Tento systém tvorí manuál pre odborníkov,

ktorí poskytujú špecializované sociálne a sociálno-právne poradenstvo pre ľudí s mentálnym postihnutím. Jeho názov je „Poradenské minimum“ a obsahom je sumár otázok a odpovedí, ktoré sú najčastejšie a relevantné v súvislosti s problematikou dodržiavania ľudských práv ľudí s mentálnym postihnutím s dôrazom na Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím.

• Realizácia vzdelávacích kurzov pre ľudí s mentálnym postihnutím

Kurz sme zrealizovali v priestoroch troch zariadení sociálnych služieb – DSS Prima, n.o., DSS Kampino, PCS Impulz. Venovali sme sa diskriminácii, ochrane ľudských práv, rozhodovaniu a zodpovednosti za rozhodnutia, spôsobilosti na právne úkony a podobne. Z hľadiska metód sme používali najmä rozhovor, skupinovú prácu, prácu s obrázkami, s textom, rolové hry. Posledné stretnutia všetkých kurzov sme venovali opakovaniu a zhrnutiu najdôležitejších vedomostí.

• Priebežná aktualizácia a vytvorenie nových obsahov na webovej stránke predkladateľa

V rámci projektu bola na webstránke združenia vytvorená sekcia podľa názvu projektu – Svoje práva chcem poznať, obhajovať a presadzovať. Sekcia obsahuje informácie o projekte a je tu prístupná online verzia poradenského manuálu nazvaného Poradenské minimum.

Projekt finančne podporila Nadácia Tatrabanky.

SEBAOBHAJOVANIE //////////////////////////////////////

Projekt Moving Forward – The Self advocacy movement in V4 countries: Posúvame sa ďalej – sebaobhajovanie v krajinách V4

Hlavným cieľom projektu bolo rozvíjať hnutie sebaobhajcov v krajinách V4 prostredníctvom podpory a posilnenia kompetencií odborníkov, pracujúcich v oblasti sebaobhajovania ľudí s mentálnym postihnutím. Zorganizovali sme štyri workshopy pre odborníkov (Bratislava, Praha, Budapešť, Varšava). Zostavili sme elektronickú brožúru, ktorá porovnáva modely sebaobhajovania na Slovensku,

v Poľsku, Česku a Maďarsku. Brožúru ďalej tvoria tipy a aktivity overené praxou, ktoré môžu pomôcť všetkým odborníkom, ktorí pracujú s ľuďmi s mentálnym postihnutím. Brožúru možno nájsť na webstránke www.zpmpvsvr.sk. V novembri sa projekt skončil.

Projekt bol finančne podporený Medzinárodným višegrádskeým fondom.

- Visegrad Fund

Stretnutia sebaobhajcov v Bratislave

S výnimkou letných prázdnin sa v priestoroch Komunitného centra sociálnych služieb Bratislava Staré Mesto, pravidelne stretávali sebaobhajcovia. V bezpečnom prostredí svojej skupiny sebaobhajcovia lepšie spoznávali samých seba, svoje práva a povinnosti aj svet, v ktorom žijú. Viac informácií o sebaobhajovaní možno nájsť na webovej stránke www.sebaobhajovanie.sk.

VZDELÁVANIE //////////////////////////////////////

Projekt Cesty k samostatnosti

Cieľom projektu Cesty k samostatnosti, ktorý sme začali realizovať v septembri je podpora samostatného života ľudí s mentálnym postihnutím. Ide o rozvoj životných zručností formou tréningových programov, vytvorenie Centra prípravy ľudí s mentálnym postihnutím na samostatný život a sociálnu integráciu seniorov prostredníctvom komunitného rehabilitačno-poradenského programu.

Aktivity projektu

Vzdelávanie lektorov

Centrum prípravy ľudí s mentálnym postihnutím na samostatný život bude zastrešovať lektorov, ktorí budú po odbornej i experienciálnej stránke schopní pripraviť, realizovať a vyhodnocovať kvalitné tréningové a vzdelávacie programy pre ľudí s mentálnym postihnutím. Pôjde o odborníkov

z Bratislavského, Banskobystrického, Trnavského a Prešovského kraja, ktorí budú vyškolení a vytvoria i zrealizujú desať tréningových programov.

Centrum prípravy ľudí s mentálnym postihnutím na samostatný život

Paralelne s realizáciou vzdelávania lektorov sa venujeme od septembra 2012 inštitucionalizácii Centra prípravy ľudí s mentálnym postihnutím na samostatný život. Pripravuje sa štatút, sieť spolupracujúcich odborníkov, inštitúcií a stratégia fungovania centra.

Realizácia tréningových programov pre ľudí s mentálnym postihnutím

Obsahom aktivity je realizácia tréningových programov, ktoré vytvoria lektori počas svojho vzdelávania. Programov sa zúčastní 80 ľudí s mentálnym postihnutím.

Integrácia seniorov s mentálnym postihnutím, zlepšenie kvality ich života

Zrealizovali sme vyhľadávanie rodín a monitoring potrieb seniorov s mentálnym postihnutím, ktorý slúži ako podklad na ďalšiu prácu. Rehabilitačný program sa začal odskúšavať v Bratislavskom kraji.

Na projekte sa finančne spolupodieľajú Švajčiarska konfederácia a Slovenská republika, časť projektu financuje ZPMP v SR.

8

Výročná správa ZPMP v SR za rok 2012 19

Projekt Dajme šancu vzdelávať sa mladým ľuďom s mentálnym postihnutím

Projekt, ktorý sme začali realizovať v júli, sa zameriava na riešenie problematiky možnosti vzdelávania skupiny mladých ľudí s mentálnym postihnutím. ZPMP v SR v rámci projektu realizuje program vzdelávania, ktorého hlavným cieľom je rozvoj sociálnych a životných zručností a získanie nových vedomostí tejto skupiny ľudí. Cieľ napĺňame prostredníctvom realizácie pravidelných vzdelávacích kurzov. V rámci projektu skúsení lektori pripravili pracovné listy a manuály na jednotlivé kurzy v ľahko-čitateľnom štýle. Do projektu sú zapojení aj dobrovoľníci. Absolvovaním kurzov zvýšia účastníci svoje šance na inklúziu v spoločnosti a zlepšenie kvality života.

Ide o:

- Kurzy anglického jazyka
- Počítačové kurzy
- Kurzy sebaobhajovania

Projekt sa realizuje vďaka podpore z Fondu Hodina deťom, ktorý zriadila a spravuje Nadácia pre deti Slovenska a z prostriedkov ZPMP v SR.

hodina deťom

NADÁCIA PRE DETI SLOVENSKA
CHILDREN OF SLOVAKIA FOUNDATION

SOCIÁLNE SLUŽBY //////////////////////////////////////

Poskytovanie špecializovaného poradenstva

V roku 2012 sme poskytovali v rámci Bratislavského samosprávneho kraja bezplatné **základné a špecializované sociálne poradenstvo** pre ľudí s mentálnym postihnutím a ich príbuzných.

Individuálne poradenstvo sa týkalo orientácie v sociálnej situácii, usmernenia klientov, poskytnutia pomoci, prípadne distribúcie (oblasť kompenzácií, sociálnych služieb, oblasť zamestnávania, spôsobilosť na právne úkony...). Podľa povahy sociálneho problému sme pomáhali klientom začleniť sa, zotrvať v prirodzenom sociálnom prostredí (najmä oblasť bývania), prípadne zmeniť sociálnu situáciu (prechod z DSS do chránených dielní, do podporovaného bývania a pod.), riešili sme základné životné podmienky, zručnosti, ale aj oblasť sociálnych a pracovných vzťahov.

PROGRAM ŠVAJČIARSKO-SLOVENSKEJ SPOLUPRÁCE
SWISS-SLOVAK COOPERATION PROGRAMME

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Slovenská republika

Na projekte sa finančne spolupodieľajú
Švajčiarska konfederácia a Slovenská republika.

BLOKOVÝ GRANT PRE MVO A PODPORU PARTNERSTIEV ŠVAJČIARSKO-SLOVENSKEJ SPOLUPRÁCE
REALIZUJE NADÁCIA EKOPOLIS
V SPOLUPRÁCI S PARTNERMI NADÁCIU SOCIA A KARPATSKOU NADÁCIU

nadácia
ekopolis

soc?a

Karpatská nadácia

WWW.BGSFM.SK

Skupinové poradenstvo a pomoc k svojpomoci:

Pri práci s klientmi sme zvolili okrem individuálnej i skupinovú prácu. Klienti mali príležitosť rozprávať o udalostiach z vlastného života, učiť sa načúvať iných, poradiť si i navzájom (pomoc k svojpomoci), byť empatickí. Klienti s mentálnym postihnutím v skupine rýchlejšie poznávali a boli intenzívnejšie motivovaní preberať zodpovednosť za seba. Okrem spomenutých faktorov práca v skupine ich stimulovala v sociálnej komunikácii.

V skupine sa modelovali riešenia problémov každodenného života, hľadali odpovede na otázky a formulovali vlastné názory. Najčastejšie problémy boli už tradične v súvislosti s bývaním, medziľudskými vzťahmi, sociálnou starostlivosťou, ľudskými a občianskymi právami, sebapoznáním a sebadôverou, ako aj komunikačné problémy.

V roku 2012 sme sa venovali tematickým oblastiam: Sebapoznávanie, Ja a skupina, Nechcem, ale musím, Medziľudské vzťahy, Voľby, Odkiaľ ideme a kam kráčame, Naše potreby, Domov a rodina, Riešenie konfliktov, Pravda a klamstvo, Slušné správanie, Rozhodovanie a zodpovednosť, Samostatnosť, Prvá pomoc, Prevencia pred ochoreniami, Hudba a film v mojom živote, Ako sa správne stravovať, Úspech/neúspech, Základné ľudské práva – moje práva a povinnosti, Keby som mal čarovný prútik.

Počet poradenských konzultácií, intervencií bol 275 (z toho 133 skupinových stretnutí), počet dlhodobých klientov 63 (v prvom polroku 28, v druhom 35).

Dotáciu na sociálne poradenstvo pre ľudí s mentálnym postihnutím a ich rodiny poskytol Bratislavský samosprávny kraj.

Poskytovanie sociálnych služieb v Zariadení podporovaného bývania ZPMP v SR na Hanulovej ulici 3 v Bratislave – Dúbravke

Zariadenie podporovaného bývania ZPMP v SR na Hanulovej ulici 3 v Bratislave – Dúbravke má vytvorenú kapacitu pre troch klientov s mentálnym postihnutím. Podľa zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov sa poskytovali sociálna služba a dohľad, ubytovanie, sociálne poradenstvo, pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov, podmienky na prípravu stravy a vykonávala sa sociálna rehabilitácia. V súvislosti so zabezpečením stravovania ZPMP v SR poskytovalo pomoc klientom pri zostavovaní jedálneho lístka, plánovaní rozpočtu na prípravu stravy na deň, nákupe potravín, príprave stravy a pomoci pri vyúčtovaní zloženej zálohy bezplatne. Výkon pomoci realizovali bytové asistentky a asistenti.

Filozofiou zariadenia je poskytovanie sociálnych služieb v prostredí, ktoré sa čo najviac podobá prirodzenému prostrediu. Klienti mali príležitosti na rozvoj svojich schopností a sociálnych zručností potrebných pre samostatný život. Okrem toho im boli poskytované poradenské služby zamerané na riešenie bežných problémov i špecializované poradenstvo. Bytovými asistentkami a asistentmi boli vedení k čo najväčšej samostatnosti, samozrejme, vzhľadom na svoje možnosti a schopnosti. Na základe potrieb mali klienti vypracovaný individuálny týždenný rozvrh, v ktorom boli zakomponované aj ďalšie voľnočasové aktivity, vytvorené podmienky na návštevu kultúrno-spoločenských podujatí a voľnočasových aktivít podľa ich záujmu.

Dotáciu na sociálne služby v zariadení podporovaného bývania poskytol Bratislavský samosprávny kraj.

PUBLIKAČNÁ ČINNOSŤ //////////////////////////////////////

Časopisy Informácie a To sme my

Hlavným cieľom časopisu Informácie bolo aj v roku 2012 publikovať na svojich stránkach myšlienky, tolerance a akceptácie ľudí s mentálnym postihnutím. Nadväzujúc na uplynulé ročníky, sme preto čitateľov informovali o:

- dôležitých udalostiach zo života miestnych ZPMP ako aj centrály ZPMP v SR
- aktuálnych informáciách o legislatíve a súvisiacich spoločenských zmenách
- hodnotných sociálnych službách
- zaujímavých aktivitách z rôznych regiónov Slovenska
- významných osobnostiach
- zaujímavej literatúre

Časopis obsahoval i nové rubriky: Správy, Rozhovor Regióny, Úspechy, Moje malé príbehy, Farby života, Zmeny, Radíme, Centrála informuje, Poďakovanie, Spomíname, Pozvánka, Dobrovoľníctvo.

Po obsahovej stránke sme priniesli čitateľom informácie zo sociálnej a zdravotnej oblasti, ktoré sú dôležité nielen pre rodiny s členom s mentálnym postihnutím, ale aj pre odborných pracovníkov. Širšiu verejnosť sme oslovili témami zo života – predstavovaním jednotlivých zariadení sociálnych služieb, aktivít a činnosti miestnych združení na regionálnej i celoslovenskej úrovni.

Časopis TO SME MY je časopisom mladých ľudí s mentálnym postihnutím a ich priateľov. Prostredníctvom neho získavajú príležitosť na vlastnú sebarealizáciu, prezentáciu svojich názorov a pohľadu na okolitý svet.

Ani v roku 2012 nechýbali v jeho obsahu obľúbené rubriky: Editorál, Z každého rožka troška, Tvoríš-Tvoríme, Sebaobhajovanie, Reportáž, Posledná strana, Polopate.

Časopisy boli spolufinancované MK SR, MPSVR SR a ZPMP v SR.

POBYTY //////////////////////////////////////

Projekt Rekondično-integračné pobyty

Naším hlavným cieľom bolo podporiť samostatnosť, nezávislosť, osobnostný rozvoj a rozvoj zručností a schopností dospelých ľudí s mentálnym postihnutím. Niet pre nich silnejšej motivácie pre vlastný rozvoj ako pocit úspechu, ktorý prežívajú po zvládnutí každej novej výzvy. Mimo dohľadu rodiny či odborného personálu, počas rekondičného-integračného pobytu ZPMP, sa ich motivácia prekonať samého seba ešte zvyšuje a pocit úspechu zdvojnásobuje. Pozitívna skúsenosť tak upevňuje novozískané zručnosti, schopnosti či vlastnosti a prenáša sa i do bežného života. V roku 2012 sa pobytu zúčastnilo 25 dospelých ľudí s mentálnym postihnutím.

Sekundárnym cieľom bola podpora integrácie ľudí s mentálnym postihnutím do spoločnosti. Široká verejnosť má stále pomerne skreslený obraz o živote, možnostiach či schopnostiach ľudí s mentálnym postihnutím. Výnimkou nie sú predsudky, strach, ľútosť. ZPMP v SR vidí v mladých ľuďoch potenciál zmeniť rigidné postoje, šíriť do sveta osvetu, napomôcť integrácii ľudí s mentálnym po-

stihnutím do spoločnosti. Asistenciou počas rekondičného pobytu sa približujú účastníkom s mentálnym postihnutím, spoznávajú ich a menia svoje postoje. Následne, po návrate z aktivity, pozitívne ovplyvňujú k zmene postojov aj svoje sociálne okolie, čím prispievajú k podpore integrácie ľudí s mentálnym postihnutím do spoločnosti. V roku 2012 sa pobytu zúčastnilo 21 asistentov – ľudí bez postihnutia.

Realizáciu projektu finančne podporilo Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR, ZPMP v SR prostredníctvom 2 % a príspevku účastníkov.

RÚCANIE PREDSDUDKOV //////////////////////////////////////

Deň krivých zrkadiel 2012 (DKZ)

Pohľad do krivého zrkadla nás prekvapí. Vidíme sa v ňom iní, ako v skutočnosti sme. Záleží od uhla pohľadu i od zrkadla. Náš výzor v zrkadle však nehovorí nič o tom, akí naozaj sme. Na čom skutočne záleží, je ukryté vo vnútri každého z nás. Ľudia s mentálnym postihnutím často vyzerajú inak. Neznamená to však, že sú horší ako väčšina z nás. Stačí zmeniť uhol pohľadu a uvedomiť si, že tie najhodnotnejšie veci v nás sú voľným okom neviditeľné. Dajú sa len cítiť. Musíme však chcieť. Cieľom celoslovenskej akcie Deň krivých zrkadiel (DKZ) je pozitívnym príkladom ovplyvňovať postoje verejnosti voči ľuďom s mentálnym postihnutím a odbúravať predsudky voči nim. Každý z nás môže byť staviteľom mostov, ktoré spájajú ľudí a vytvárajú cesty k novým cieľom.

V Bratislave sme pod záštitou starostky Tatiany Rosovej 12. júna odštartovali DKZ bubnovým sprievodom so skupinou Campana Batucada z Hviezdoslavovho námestia po okolitých uliciach. Následne začal program na Hviezdoslavovom námestí. Vystúpili deti i dospelí umelci s mentálnym postihnutím, dobrovoľníci rozdávali propagačné letáčky a zrkadielka. Na benefičnom koncerte vystúpila Zuzana SMATANOVÁ. Svoje originálne výrobky ponúkali zamestnanci a klienti domovov sociálnych služieb a chránených dielní z Bratislavy a okolia. DKZ tvoril súčasť kampane Nechcem, ale musím...

Deň krivých zrkadiel nie je len bratislavskou akciou. V mestách **Malacky, Tornaľa, Nitra, Komárno, Trenčín, Stropkov, Gelnica, Nové Zámky, Spišská Nová Ves, Prešov** bolo možné stretnúť ľudí s mentálnym postihnutím a ich sympatizantov. Zabavili ľudí na koncertoch, potešili výrobkami z chránených dielní, ukázali výtvarné práce talentovaných ľudí a verejnosť sa dozvedela veľa o konkrétnom živote ľudí s mentálnym postihnutím.

Deň krivých zrkadiel 2012 finančne podporili Ministerstvo kultúry SR, Nadácia Dalkia, Fond Táne Rosovej a priestory Hviezdoslavovho námestia bezplatne poskytla Mestská časť Bratislava – Staré mesto.

Dalkia

14

Projekt Výtvarný salón ZPMP 2012

17. ročník súťažnej prehliadky pod záštitou ministra kultúry Mareka Maďariča sa uskutočnil v starobylej Nitre, v Ponitrianskom múzeu. Organizačne ho zabezpečovalo ZPMP v SR a ZPMP v Nitre. Cieľom projektu bolo umožniť deťom i dospelým s mentálnym postihnutím seberealizáciu a prezentovanie výsledkov ich tvorivej umeleckej aktivity na verejnosti a ponúknuť im možnosť ukázať talent a nadanie, ktoré sa v nich skrývajú. Výtvarného salónu ZPMP 2012 sa zúčastnilo 75 účastníkov. Prihlásila sa materská škola, špeciálne základné školy, zariadenia sociálnych služieb, domovy sociálnych služieb a tiež jedna základná umelecká škola, ktorá v rámci integrácie spolupracuje so zariadením sociálnych služieb. Do súťaže prišlo celkovo 786 prác výtvarných prác. V júli sa uskutočnilo v Ponitrianskom múzeu stretnutie odbornej poroty, ktorá vybrala výherné práce. Po niekoľkonásobnom výbere sa práce rozdelili podľa podobnej výtvarnej metódy do kategórií: cena pre jednotlivcov kresba – maľba, cena pre jednotlivca za kolekciu prác kresba – maľba, cena za šperk, cena za keramiky, cena za kolekciu keramických prác cena riaditeľa Ponitrianskeho múzea v Nitre, cena pre jednotlivca za stvárnenie témy Najkrajšie miesto na svete a kolektívna cena za kolekciu prác na tému Najkrajšie miesto na svete. Ocenených bolo spolu 38 prác. Porota pracovala v zložení arteterapeutička Jana Detvajová, Mgr. Art. Katarína Kuzmová, akademický maliar Marián

Žilík, Mgr. Anton Števkó a PhDr. Eva Števková. K výstave bol vydaný leták a pozvánka, ktoré navrhla dlhoročná spolupracovníčka ZPMP v SR grafická dizajnérka Zuzana Chmelová. Slávnostná vernisáž Výtvarného salónu ZPMP 2012 sa konala dňa 7. septembra 2012. Vernisáž viedol riaditeľ Ponitrianskeho múzea Mgr. Anton Števkó. V krátkom úvode zhodnotil úroveň výtvarného snaženia autorov vystavených prác, zdôraznil význam výstav pre ľudí so zdravotným postihnutím i verejnosť. O navodenie slávnostnej atmosféry sa postarala skupina historickej hudby Muscantica Slovaca pod vedením Roberta Žilíka. Na kópiách starých hudobných nástrojov interpretovali historické piesne z 13. – 18. storočia i niekoľko ľudových. Výhercom v jednotlivých kategóriách boli slávnostne odovzdané diplomy a ceny. Vernisáž bola ukončená recepciou. Vernisáže sa zúčastnilo približne 120 ľudí. Výstava trvala do 4. 10. 2012.

Projekt finančne podporilo Ministerstvo kultúry SR, Slovart – Print, s.r.o., Bratislava, Vinárske združenie Modra, KSM kancelárske potreby Nitra, AVON Cosmetics, s. r.o., Bratislava.

15

Výročná správa ZPMP v SR za rok 2012

ZAHRANIČNÁ SPOLUPRÁCA

Spolupráca s Inclusion Europe, ECCL a Inclusion International

Inclusion Europe (IE) je európska asociácia spoločností ľudí s mentálnym postihnutím a ich rodín, ktorá vedie kampaň za práva a záujmy ľudí s mentálnym postihnutím a ich rodín v celej Európe, koordinuje aktivity v mnohých európskych krajinách, reaguje na európske politické návrhy, poskytuje informácie o potrebách ľudí s mentálnym postihnutím a radí Európskej komisii a členom Európskeho parlamentu v otázkach zdravotného postihnutia.

Inclusion International (II) je jednou z najväčších medzinárodných organizácií pracujúcich v prospech ľudí s mentálnym postihnutím. Cez miestne, regionálne, národné i globálne členské organizácie pôsobí v rôznych svetových organizáciách ako sú WHO, UNESCO, ECOSOC, ILO, UNICEF, ktoré presadzujú podporu, integráciu, rovnosť a rovnaké príležitosti pre ľudí s mentálnym postihnutím a ich rodiny. ZPMP v SR je členom Inclusion International od roku 1994 a členstvo v Inclusion Europe sa datuje

od roku 2003. V rámci Inclusion Europe pracuje aj European Coalition for Community Living – Európska koalícia pre komunitný život, ktorej sme tiež členom.

MPSVR SR v roku 2012 podporilo úhradu členského poplatku do medzinárodných organizácií – Inclusion International a Inclusion Europe. Pracovné cesty boli spolufinancované z iných zdrojov (prostredníctvom projektov). Aj v roku 2012 sme úzko spolupracovali s týmito medzinárodnými organizáciami. Sledovali sme newsletter Inclusion Europe a ECCL a informácie, ktoré sme považovali za dôležité, sme zasielali našim členským organizáciám. Podľa potreby sme informovali o dôležitých aktivitách Inclusion International a Inclusion Europe.

Projekt Celoživotné vzdelávanie ľudí s mentálnym postihnutím ako príležitosť pre rozvoj ich osobnosti a nezávislosti.

V spolupráci s Lebenshilfe Marburg sme začali realizovať projekt Celoživotné vzdelávanie ľudí s mentálnym postihnutím ako príležitosť pre rozvoj ich osobnosti a nezávislosti. Lebenshilfe je, takisto ako ZPMP v SR, členom Inclusion Europe a Inclusion International.

Hlavným cieľom projektu je zlepšiť situáciu vo vzdelávaní dospelých ľudí s mentálnym postihnutím a vytvoriť profesionálne zázemie pre realizáciu vzdelávacích kurzov pre dospelých ľudí s mentálnym postihnutím. V súlade s týmto cieľom sme pripravili a zrealizovali špecializované vzdelávanie odborníkov, ktorí pracujú s dospelými ľuďmi s mentálnym postihnutím. Vzdelávanie sa uskutočnilo v októbri a zúčastnilo sa ho 11 odborníkov, ktorí zastupovali prakticky celé Slovensko. Išlo o prvý z celkovo troch plánovaných blokov vzdelávania. Lektormi vzdelávania boli nemeckí experti, ktorí pracujú v špecializovanom inštitúte na prípravu špeciálnych andragógov. Ďalšie dva bloky vzdelávania budú realizované v prvej polovici roka 2013.

Výstupom tohto projektu bude sieť spolupracujúcich odborníkov, ktorí budú schopní pripraviť a zrealizovať vzdelávacie kurzy pre dospelých ľudí s mentálnym postihnutím.

Projekt finančne podporuje Aktion Mensch a ZPMP v SR.

Seminár Inkluzívne vzdelávanie

Association of Service Providers for Persons with Disabilities (EASPD) koordinovalo projekt Come-nius pod názvom *Cesta k inklúzii* (P2i) (01.10.2009 – 30.09.2012). Realizovalo ho 11 partnerských organizácií v 10 štátoch EÚ a vytvára európsku sieť a vedomostné/vzdelávacie centrum o inkluzívnom vzdelávaní.

ZPMP v SR sa stalo partnerom pre zorganizovanie seminára na Slovensku. Dňa 26. apríla 2012 sa uskutočnil pod záštitou ministra školstva, vedy, výskumu a športu SR Dušana Čaploviča celoslovenský seminár s medzinárodnou účasťou na tému „Inkluzívne vzdelávanie“.

Samostatný významný prínos seminára tvorila prezentácia EASPD o cieľoch a predbežných výsledkoch projektu a o web stránke základného vzdelávacieho centra „Inkluzívne vzdelávanie pre všetkých“, ako aj možnostiach využívať a zdieľať know-how, ktorými disponujú členské organizácie EASPD.

16

17

Výročná správa ZPMP v SR za rok 2012

Na základe prezentácií a následnej diskusie a názorov účastníkov vyplynuli nasledovné závery:

1. Na Slovensku existujú legislatívne rámce a sú v platnosti viaceré ľudsko-právne dokumenty, ktoré umožňujú inkluzívne vzdelávanie.
2. Na seminári bolo prezentovaných viacero príkladov, ako inkluzívne a integrované vzdelávanie realizovať a podporovať. Napriek tomu sú príklady úspešnej integrácie skôr ostrovčekmi pozitívnej deviácie – na tieto príklady sa skôr pozeráme ako na niečo, čo vzniklo vďaka zhode náhod (neobľomnosť rodičov, mimoriadny záujem vedenia školy a jej pedagógov), nepozierame sa na nich ako na niečo, čo by malo byť normou.
3. Inkluzívne vzdelávanie sa chápe ako okrajový jav, a nie ako nevyhnutnosť alebo norma.
4. Bežným javom je, že školy, ktoré realizujú integrované a inkluzívne vzdelávanie, sa stávajú akýsi zbernými školami, čiže sa v nich vzdelávajú deti zo širšej spádovej oblasti. V konečnom dôsledku to devaluje ideu inklúzie – nakoľko deti sa nevzdelávajú vo svojej komunite a prirodzenom prostredí.
5. Stále neexistuje efektívny podporný mechanizmus pre rodičov, ktorí chcú, aby boli ich deti vzdelávané inkluzívne. Musia pracne hľadať argumenty a oporu v legislatíve.
6. Na Slovensku existuje grantová podpora inkluzívneho vzdelávania (Nadácia otvorenej spoločnosti), čo možno považovať za pozitívne. Na druhej strane však existencia takéhoto programu indikuje nebezpečný fakt – štát nie je schopný alebo ochotný dostatočne finančne podporovať procesy inklúzie.

Zo záverov vyplynulo, že legislatívne prostredie je vytvorené, avšak rezonuje potreba aktívnej podpory a realizácie politiky inklúzie zo strany štátu.

Vytváranie ciest k celoživotnému vzdelávaniu dospelých ľudí s mentálnym postihnutím

Republiková centrála ZPMP v SR sa stala partnerom projektu *Pathways II: Vytváranie ciest k celoživotnému vzdelávaniu dospelých ľudí s mentálnym postihnutím*, ktorého cieľom je podporiť rozvoj a zvýšiť prístupnosť celoživotného vzdelávania pre dospelých ľudí s mentálnym postihnutím. Projekt potrvá dva roky, jeho koordinátorom je medzinárodná organizácia Inclusion Europe, ďalšími partnermi sú Taliansko, Chorvátsko, Maďarsko, Estónsko, Španielsko, Litva, Česká republika, Slovensko. Kľúčovými aktivitami projektu sú preklad a adaptácia anglických materiálov „Pathways“ do slovenčiny a ich diseminácia. Diseminácia sa realizuje v dvoch líniách – vzdelávacími seminármi pre

odborníkov a ľudí s mentálnym postihnutím a stretnutiami (rokovaniami) s politikmi a inými významnými ľuďmi, ktorí majú možnosť ovplyvniť ďalšie smerovanie celoživotného vzdelávania na Slovensku.

V roku 2012 boli preložené 3 brožúry:

- **Informácie pre všetkých:** Európske pravidlá tvorby ľahko čitateľných a ľahko zrozumiteľných informácií.
- **Nepíšte pre nás bez nás:** Ako zapojiť ľudí s mentálnym postihnutím do tvorby ľahko čitateľných textov
- **Školenie učiteľov kurzov pre dospelých:** Ako pripraviť školenie o tvorbe ľahko čitateľných a zrozumiteľných informácií.

Brožúra Informácie pre všetkých vyšla aj v tlačenej podobe. Zvyšné dve brožúry sú elektronické, zverejnené na našej webovej stránke www.zmpvsvr.sk.

Okrem týchto materiálov sme preložili aj internetový program (**Kontrolný zoznam**), ktorý umožní kontrolu prístupnosti existujúcich informácií (napr. učebníc) on-line.

V septembri 2012 sme zrealizovali **tréningový seminár Informácie pre všetkých**, na ktorom sme vyškolili 8 lektorov. Tí budú ďalej odovzdávať svoje vedomosti na štyroch modelových seminároch v priebehu roku 2013.

Projekt sa realizuje s podporou Programu celoživotného vzdelávania Európskej Únie, jeho koordinátorom je medzinárodná organizácia Inclusion Europe.

18

ĎALŠIE PROJEKTY //////////////////////////////////////

Projekt Hudobno-dramatické divadlo Pozrite sa!

Rok 2012 znamenal pre hudobno-dramatické divadlo „Pozrite sa!“ už šiesty úspešný ročník. Do pravidelných hudobno-dramatických stretnutí bolo zapojených 13 ľudí s mentálnym postihnutím, ktorí vytvorili divadelný súbor Pozrite sa. Počas týchto stretnutí mali účastníci príležitosť zažiť rôzne situácie a fungovanie v skupine, relaxáciu i ventiláciu rôznych emócií, zlepšili sa ich komunikačné zručnosti, kreativita, fantázia, schopnosť sústrediť sa, vnímať seba a svoje okolie. Stretnutia viedla Mgr. Magdaléna Papánková a Ľudmila Sabová; dohromady sa konalo 34 stretnutí. Divadelný súbor Pozrite sa! nacvičil v roku 2012 dve predstavenia.

Vystúpil s nimi na týchto podujatiach:

- Deň krivých zrkadiel, 12. 6. 2012
- Mikuláš v DSS Kampino, 30. 11. 2012
- Vianočný večierok ZPMP v SR, 20. 12. 2012

Verejnosť mala opäť príležitosť vidieť to, čo ľudia s mentálnym postihnutím dokážu. Práve vystúpenia na verejnosti viedli k naplneniu ďalších dvoch cieľov projektu: prezentácii kultúry ľudí s mentálnym postihnutím a s tým súvisiace pozitívne ovplyvňovanie postojev širokej verejnosti vo vzťahu k ľuďom s mentálnym postihnutím.

Projekt finančne podporilo Ministerstvo kultúry SR.

POĎAKOVANIE //////////////////////////////////////

Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v SR zo srdca ďakuje všetkým dobrým ľuďom, vďaka ktorým sme aj v roku 2012 mohli zorganizovať množstvo krásnych aktivít. Za spoluprácu ďakujeme našim členským organizáciám, štátnym orgánom a inštitúciám, samosprávnym orgánom, domovom sociálnych služieb, špeciálnym základným školám, odborným poradniám. Ďakujeme právnickým osobám, ktoré materiálne a finančne prispeli na realizáciu aktivít, ďakujeme médiám za propagáciu. Ďakujeme mnohým jednotlivcom, ktorí sa svojou angažovanosťou zaslúžili o zlepšenie života ľudí s mentálnym postihnutím a ich rodín. Boli to rôzni odborníci, experti, poslanci, dobrovoľníci, zamestnanci, brigádnic, členovia redakčných rád i miestnych združení. Ďakujeme aj všetkým priaznivcom, ktorí nám v roku 2012 venovali 2 % zo svojich daní.

Ďakujeme!

• Donori a partnerské organizácie

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Ministerstvo kultúry SR, Ministerstvo vnútra SR, Úrad vlády SR, Ministerstvo spravodlivosti SR, Bratislavský samosprávny kraj, Magistrát hlavného mesta SR Bratislavy, Mestská časť Bratislava – Staré mesto, Mestská časť Bratislava – Dúbravka, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, Nitriansky samosprávny kraj, Nadácia VÚB, Nadácia otvorenej spoločnosti, Nadácia Dalkia, Západoslovenská energetika a.s., Nadácia ERSTE, Nadácia Tatra banky, Medzinárodný Višegrádsky Fond, Nadácia pre deti Slovenska, Fond Hodina deťom, Komunitná nadácia Bratislava, Fond Táne Rosovej, Fond GSK, CITI, Program Švajčiarsko-slovenskej spolupráce (Nadácia Ekopolis, Nadácia Socia, Karpatská nadácia), Centrum pre filantropiu, 4People, n.o. Inclusion Europe, Inclusion International, Mental Disability Advocacy Center (MDAC), Liga lidských práv Brno, SPMP ČR, EASPD, Lebenshilfe Nemecko, Národná rada občanov so zdravotným postihnutím v SR, Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska, Slovenská humanitná rada, Hnutie špeciálnych olympiád, Spoločnosť Downovho syndrómu, Agentúra podporovaného zamestnávania Bratislava, Tanečný klub Danube, Združenie Občan, demokracia a zodpovednosť, Združenie Up Down, Socio Fórum, Liga za duševné zdravie, Otvorme dvere, otvorme srdcia, Rada pre poradenstvo v sociálnej práci, Asociácia supervízorov a sociálnych poradcov, Výbor pre osoby so zdravotným postihnutím.

• Média

Rádio Expres, Istropolitana Ogilvy, Rozhlas a televízia Slovenska, Bigmedia, Leon Productions, Pravda, Zdravie.sk, Zoznam.sk, Bright, Topky.sk, Ozene.sk, SITA, TASR, TV JOJ, TV Markíza, Sme.sk, Pravda.sk, Rádio Viva, TVNoviny.sk, Noviny.sk, Petržalské noviny, Changenet.sk, TA3, Portál ľudialudom.sk, Dakujeme.sk.

• Firmy a spolupracovníci

McDonalds, Koh-i-noor, Klost, Campana Batucada, Cobra Sound – Martin Čema, Kristína Lončeková UMO, Marketing and Business Group, s.r.o., Penzión RAMI Oščadnica, Awax – Ing. Edo Kruzslík, Le Cheque Dejeuner, s.r.o., Full Service, s.r.o., L.K. Permanent, KŠP, s.r.o., Reginashop, bam.sk s.r.o., Dobrovoľný hasičský zbor Bratislava, Slovanet, T-com, Orange, Slovart – Print s.r.o., KSM kancelárske potreby Nitra, Vinárske združenie Modra, p. Juraj Štiglic, AVON Cosmetic, Zuzana Edita Urbanová, Zuzana Chmelová, Zuzana Smatanová, Ing. Ján Pantúček – PÁVA výroba kovových výrobkov Senica, Ponitrianske múzeum v Nitre.

• Spolupracovníci a dobrovoľníci

Alexyová Darina, Augustín Branislav, Aziriová Silvia, Baťová Kristína, Bauerová Barbora, Bednár Juraj, Bernát Marek, Botlúová Szilvia, Brestovanská Zdenka, Bubelíniová Danica, Búcová Laura, Csontosová Mária, Czodor Karol, Červenka Ján, Detvajová Jana, Dočolomanská Soňa, Doka Ľubomír, Drahovský Richard, Ďuricová Veronika, Dzurillová Lucia, Fabian Dušan, Fiala János, Foltánová Lucia, Gajdošová Eva, Gál Martin, Garajová Jarjabková Patrícia, Gerbel Juraj, Grebeciová Eva, Grmanová Martina, Háberová Lenka, Hacaiová Denisa, Hampl Ivan, Hlavenková Katarína, Hollá Mária, Holúbková Soňa, Homolová Zuzana, Horanič Marián, Hrnková Lucia, Jakúbeková Monika, Janečková Petra, Janotková Lenka, Jarolíňová Martina, Jurkovičová Edita, Kajanová Milada, Khunová Daniela, Kimerlingová Viera, Kolláriková Zuzana, Kopalová Elena, Krajčovič Ladislav, Krištofiková Elena, Kubalová Paulína, Kubišová Ivana, Kuzmová Katarína, Liagasová Lenka, Lovašová Zdenka, Maková Táňa, Malecová Ivana, Mareková Jana, Matiaško Maroš, Maťko Pavol s rodinou, Matulová Daniela, Matulová Henrieta, Megová Stanislava, Minár Michal, Mišáková Petra, Mišo Miroslav, Mišo Miroslav jr., Mižová Mária, Mrvová Žaneta, Nagy Ladislav, Náhlíková Barbora, Nawalanyová Viktória, Németh Boris, Neslušánová Katarína, Nováková Stefi, Ollé Rastislav, Papánková Magda, Pekárová Ada, Petiašová Janka, Petrgálová Barbora, Petříková Miriam, Piačková Jana, Podracká Katarína, Posvazanová Jana, Procházka Ján, Procházková Jozefína, Račková Jana, Rachelová Tereza, Reháková Anna, Repiščáková Alena, Sabová Ľudmila, Stavrovská Zuzana, Szutjányiová Karolína, Šelestiaková Katarína, Števková Eva, Takáčová Lucia, Vašíčková Eva, Vetešková Ivana, Vetešková Martina, Vyberalová Ľubica, Vyskočil Ivan, Weberová Barbora, Záhorcová Viera, Zelená Ágnes, Žnavová Bibiána.

AKTIVITY MIESTNYCH ZPMP V ROKU 2012

Členskú základňu ZPMP v SR tvorí 44 miestnych organizácií z rôznych regiónov Slovenska. Ich činnosť je zameraná na priamu prácu v komunite, ale zapájajú sa aj do celoslovenských aktivít, ako sú Deň krivých zrkadiel, Výtvarný salón ZPMP, pobyty.

Niektoré fungujú ako svojpomocné skupiny, ktoré sa stretávajú pri rôznych príležitostiach a zároveň organizujú aktivity krátkodobého charakteru. Niektoré združenia robia klubovú činnosť a viacere sa profesionalizovali a poskytujú sociálne služby, resp. služby zamestnanosti.

Príklady z činnosti členských organizácií ZPMP v SR

- Tradičné klubové stretnutia: novoročné stretnutie, maškarné plesy, Valentín, MDŽ, Veľká Noc, majáles, MDD, Mikuláš, Vianoce,
- tvorivé dielne zamerané na rozvoj zručností či prípravu drobných darčkových predmetov,
- športové aktivity, tanečné semináre, terapie, súťaže,
- prednášky, besedy podľa potrieb členov združenia, diskusné kluby
- celodenné výlety za poznaním, ale aj utužovaním vzťahov, do ZOO, do botanických záhrad,
- spoločné návštevy kultúrnych podujatí (divadlá, kiná, výstavy, Jašidielňa, festivaly...)
- víkendové pobyty, víkendy zdravia,
- benefičné koncerty,
- rekondično-rehabilitačné pobyty rodín a iné.

Príklady dobrej praxe z činnosti niektorých členských organizácií v roku 2012

ZPMP v Petržalke: Pracovno-socializačné centrum Impulz

Zriaďovateľom PSC Impulz je ZPMP v Petržalke. Okrem rehabilitačného strediska, kde prebieha výcvik komunikačných, sociálnych, ale aj záujmových zručností klientov, prevádzkuje dve chránené dielne – stolársku a dielňu na výrobu darčkových predmetov a dekoratívnych sviečok.

V roku 2012 sme ďalej rozširovali výchovno-vzdelávacie a pracovné činnosti klientov a kombinovali sme ich s relaxačnými aktivitami. Veľký dôraz vo vzdelávacom procese sme venovali vedeniu klientov k väčšej samostatnosti, učili ich hospodáriť s peniazmi prostredníctvom záujmových aktivít a spoločenských hier. Rozšírili sme arteterapeutické činnosti zariadenia na pravidelné hodiny keramiky a smaltu. Týždenné ranné rozcvičky uzatvára koncom týždňa relaxácia spojená s hudbou. Terapiu pohybom, hudbou a výtvarným umením sme spojili v náviku predstavenia Oslava Slnka, ktoré sme pripravili k príležitosti marcovej návštevy partnerov medzinárodného projektu Make – Able v Bratislave. Klienti ho predviedli na 5. ročníku kultúrneho podujatia Urobme radosť sebe a iným. Svojpomocne sme si v textilnom ateliéri z ručne farbených látok ušili kostýmy a na hodinách arteterapie vytvorili výtvarné kulisy. Výtvarné a remeselné zručnosti našich klientov sme prezentovali aj na druhej vernisáži organizácie, ktorej súčasťou boli aj nové typy sviečok z prírodných materiálov ocenené na prezentačno-predajnej výstave chránených dielní Radničkine trhy. Nadobudnuté zručnosti klientov prezentujeme na Dni otvorených dverí organizácie a iných príležitostných workshopoch,

kde klienti sami učia záujemcov vyrábať rôzne výrobky chránených dielní. Je to veľmi efektívny spôsob interaktívneho vzťahu podporujúceho inklúziu ľudí s mentálnym postihnutím do spoločnosti aj prostredníctvom podpory ich samostatnosti a sebadôvery.

Vďaka finančnej podpore Programu celoživotného vzdelávania Grundtvig – Učiace sa partnerstvá, sa nám podarilo úspešne zavŕšiť dvojročný projekt Make – Able, na ktorom spolupracovali partneri zo šiestich krajín (Španielska, Talianska, Belgicka, Česka, Slovenska a Veľkej Británie). Jeho cieľom boli srdečné a veľmi podnetné interkultúrne stretnutia, výmena skúseností, nápadov a posilňovanie zručností klientov pri pobyte v zahraničí.

ZPMP v Trnave

V máj sme uskutočnili víkendový pobyt RZ Planinka. Navštívili sme v okolí Malých Karpát neďaleko Dechtíc, známe miesto Katarínka, kde sa nachádza zrúcanina starobylého kostola a kláštora sv. Katarínky a Lesnú železnicu Katarínka neďaleko kláštora. Víkendový pobyt bol spojený s oslavou MDD, zábavou pri hudbe, športových a speváckych súťažiach a s grilovačkou a diskotékou na záver. Pobytu sa zúčastnilo 54 ľudí.

V júli (27. 7. – 4. 8.) sme absolvovali rehabilitačno-integračný pobyt v Taliansku v letovisku Lido di Jesolo neďaleko Benátok. Bol to týždeň plný pohody a spoločných zážitkov..

V novembri (18. – 23. 11.) sme sa zúčastnili Jesenného integračného pobytu v Tatranskej Lomnici v hoteli Morava. Navštívili sme Spišský hrad a okolie, mesto Levoču, Poprad, Štrbské pleso a Termálne kúpalisko Thermal Park Vrbov. Pobytu sa zúčastnilo 44 členov.

1. 12. 2012 sme organizovali v kine Hviezda 16. ročník benefičného koncertu, ktorý moderovala Dominika Mirgová, v pestrom programe vystúpili Ivana Poláčková, Simona Hégerová, Adam Ďurica, Miroslav a Ivona Uváčkovci, Bystrík Červený, Otto a Sylvia Kollmannová, Dominika Mirgová so svojou tanečnou skupinou a na záver Mikuláš s anjelikom a čerticami z n.o. Malý princ. Akcie sa zúčastnili zástupcovia Spojenej školy Čajkovského v Trnave. Koncert sa uskutočnil v spolupráci s mestom Trnava a TTSK.

Náš Dom, n.o., Trnava

Stacionár NÁŠ DOM, n.o., poskytuje všeobecne prospešné služby a sociálne služby v dennom stacionári pre osoby, ktoré sú odkázané na pomoc alebo dovŕšili dôchodkový vek, ako aj služby na podporu regionálneho rozvoja a zamestnanosti.

V našej činnosti sa zameriavame na socializáciu prostredníctvom pracovnej rehabilitácie. Rozvíjame manuálne zručnosti klientov pri výrobe darčkových predmetov z prírodného a technického materiálu. Všetky finančné prostriedky získané z predaja týchto výrobkov sú použité na nákup materiálov pre ďalšiu pracovnú rehabilitáciu.

Pripravujeme klientov na samostatný život – pod dohľadom a za pomoci zamestnancov sa učia upratovať priestory stacionára, robia práce v záhrade, nakupujú potraviny, pomáhajú pri príprave jednoduchých jedál.

Zúčastnili sme sa predajných dní v rámci podujatia Dni zdravia Trnava dňa 14. 6., kde sme prezentovali Deň krivých zrkadiel. Klienti a zamestnanci stacionára sa zúčastnili predaja svojich výrobkov a prezentácie talentu a zručností hendikepovaných ľudí.

Naši klienti a zamestnanci stacionára sa zúčastnili prehliadky Výtvarný salón ZPMP v SR v Nitre v septembri 2012.

Od svojho vzniku náš stacionár poskytuje sociálne právne poradenstvo, vyvíja aktivity v oblasti zdravotníctva a školstva, v kultúrno-spoločenskej a v športovej oblasti. Ďalšími aktivitami sú rehabilitačno-rekondičné pobyty rodín s postihnutými deťmi, športový deň detí, mládeže a dospelých ľudí zo špeciálnych škôl a zariadení, jednodňové výlety do miest na Slovensku, ale aj Európy. Denne poskytujeme sociálne služby dospelým ľuďom s ťažkým zdravotným postihnutím, hlavne s mentálnym a kombinovaným postihnutím, a to formou pracovnej rehabilitácie – prípravy na prácu a zamestnanie, rehabilitácie formou hydromasážnej a ručnej klasickej masáže, komplexnú pedagogickú, zdravotnú a opatrovateľskú starostlivosť. Stacionár je stážovým pracoviskom pre študentov Trnavskej univerzity a Pedagogickej a sociálnej akadémie bl. Laury v Trnave.

V stacionári máme vytvorené podmienky na prípravu ľudí so zdravotným postihnutím na prácu a zamestnanie, aby sa mohli zaradiť do chráneného alebo otvoreného prostredia. Využívame striedanie pracovných činností s rehabilitáciami a relaxáciami. Snahou nás všetkých je pripravovať možnosť na kvalitatívnu zmenu života v spoločnosti pre našich spoluobčanov a ich rodiny.

ZPMP Zvolen

Všetky aktivity boli zamerané na rozvoj samostatnosti ľudí s mentálnym postihnutím, ktorí sú členmi ZPMP Zvolen, a na podporu činností DSS Symbia.

Vo februári sme usporiadali Fašiangové tanečné popoludnie v reštaurácii Centrum Zvolen (prvé fašiangové stretnutie členov ZPMP, rodičov, ich detí a zamestnancov DSS Symbia). V júni sme uskutočnili jednodňový výlet do Čierneho Balogu a Vydrovskej doliny, zúčastnilo sa 24 ľudí s mentálnym postihnutím a 14 sprievodcov (členov ZPMP Zvolen, rodičov detí s mentálnym postihnutím). V septembri na Deň dobrovoľníctva pracovalo 27 dobrovoľníkov na údržbe areálu ZPMP Zvolen a DSS Symbia (čistenie trávnik, čistenie a natieranie oplotenia, čistenie a natieranie vchodovej rampy do budovy DSS Symbia). V septembri sme pripravili aj Záhradnú slávnosť – stretnutie členov ZPMP Zvolen, zamestnancov DSS Symbia a sponzorov, ktorí obe organizácie dlhodobo podporujú. V decembri sme zaregistrovali ZPMP Zvolen ako prijímateľa 2% dane, zabezpečili sme vybavenie DSS Symbia rôznymi pomôckami a materiálom, pripravili aromaterapiu, zabezpečili dva televízne prijímače a dva DVD prehrávače, materiál do keramickej dielne postačujúci na prácu počas štyroch mesiacov.

ZPMP v Spišskej Novej Vsi

Na prelome rokov 2011 – 2012 sa nám podarilo vďaka Nadácii SPP rozbehnúť činnosť v pomocnej chránenej dielne, ktorú začali klienti združenia využívať v rámci svojich možností. Pod dohľadom odborníkov pracovali v stolárskej, keramickej a textilnej dielni. Cieľom bolo prostredníctvom pracovnej terapie a rozvoja pracovných zručností zvýšiť kvalitu života našich členov, aktivovať ich vlastné schopnosti a zvyšovať sebadôveru a pocit užitočnosti. Výrobky z dreva, hliny a textilu boli prezentované na Dňoch mesta Spišská Nová Ves – Trhu ľudových remesiel.

V lete sa členovia divadelného krúžku pri ZPMP v SNV pravidelne stretávali na pracovných stretnutiach, na ktorých pod vedením režisérky Ivety Liptákovej v spolupráci s Anetou Beťkovou našťuďovali rozprávkovú veselohru s názvom Pesničkové nevestičky. S využitím metód tvorivej dramatiky

i muzikoterapie spoznávali ľudové tradície, a tak mohli príťažlivý folklór pretaviť do vlastného umeleckého vyjadrenia. Čas, ktorý spolu strávili pri príprave predstavenia, bol plný očakávaní, radosti z osobných úspechov a nadšenia z prekonávania seba samých. 26. októbra sa úspešne predstavili rodičom, priateľom a verejnosti premiérou veselohry.

11. októbra sme už siedmykrát zorganizovali športovú Olympiádu DSS Naš dom, na ktorej sa pravidelne stretávajú športovci zo zariadení sociálnych služieb zo Spišskej Novej Vsi a okolia, aby si mohli zmerať sily v netradičných športových disciplínach. Aj tento rok bol plný skvelých športových výkonov a osobných rekordov. Podujatie malo dokonca nadregionálny rozmer, lebo prišli účastníci aj z prešovského aj košického kraja. Do športovania sa zapojili športovci z desiatich zariadení a súťažili v kategóriách jednotlivcov aj družstiev. Na záver boli najlepší ocenení perníkovými medailami. Všetci veríme, že náš olympijský oheň sa rozhorí opäť o rok.

ZPMP v Piešťanoch

Začiatkom roka sa uskutočnilo novoročné stretnutie neziskových organizácií s riaditeľkou MsKS PN, kde sme sa oboznámili s aktivitami mesta počas roka 2012. V spolupráci s Centrom voľného času sa členovia ZPMP zúčastňovali plávania, autobusového výletu na zámok Schlos Hof. „Bavíme sa navzájom“ bolo kabaretné popoludnie, nasledoval koncert pre ženy pri príležitosti dňa matiek a majáles. Tradičný športový deň spojený s opekačkou bol v júni. Zúčastnili sme sa poznávacieho výletu loďou do Viedne, výletu do Trenčianskych Teplíc spojeného s kúpaním. V lete sme absolvovali rekondično-rehabilitačný pobyt a v septembri poznávací zájazd do Lednice.

Zúčastnili sme sa Dňa zdravia, organizovaného MsKS. Ďalšie zaujímavé kultúrne aktivity boli: Koncert pri príležitosti mesiaca úcty k starším, Katarínska zábava, Mikulášske posedenie v spolupráci s klubom Svornosť. Niektorí členovia počas roka absolvovali počítačový kurz, krúžok Túlavé topánky a ďalší sa stretávali v spoločenstve Slniečnica.

Krtkovčatá Humenné

V marci sa 19 našich členov zúčastnilo na športových hrách v družobnom DSS Sanok v Poľsku. Účasť 20 členov v družobnej škole pre deti s dýchacími problémami vo Vinníkoch – Lvov – Ukrajina. Zároveň p. Bohuš a p. Goc boli členmi medzinárodnej poroty pri hodnotení projektov strednej Ukrajiny (oblasť sociálnej sféry) – majú. Rekondično-relaxačný pobyt a začiatok nácvikov minimizálnych Narodeniny – Rymanov – Zdroj – Poľsko.

V septembri (7. 9.) sme v zasaďačke Mestského úradu Humenné zrealizovali seminár „Zaujímavá činnosť a zmysluplné využitie voľného času v domovoch sociálnej starostlivosti, špeciálnych školách a mimovládnych organizáciách“. Zúčastnili sa ho naši partneri z Čiech, Poľska, Rakúska, Bulharska. Mestské zastupiteľstvo v Humennom pri tejto príležitosti ocenilo aktivity nášho ZPMP Krtkovčatá udelením Ceny mesta Humenné. Na tomto seminári bola uvedená aj prvá česko-slovenská publikácia Mgr. Petra Šulistu a PhDr. Ladislava Bohuša Jsou jiní, ne horší, aneb hledání šance – Sú iní, nie horší, alebo hľadanie šance.

Tradičná účasť 6 členov združenia na Jašidielni v Žiline (september). V októbri (8. 10.) sme vystúpili na benefičnom koncerte Patríme k sobě v Nezamyslicích – Česko. Občianske združenie Patříme k sobě je našim partnerom už niekoľko rokov. V septembri (20. – 23. 9.) sme prezentovali naše zdru-

ženie na medzinárodnom seminári „Svojou prácou konaj radosť“ v družobnej škole pre deti s dýchacími problémami vo Vinníkoch – Lvov – Ukrajina.

Vyvrcholením našich aktivít bol medzinárodný benefičný koncert Sme iní, nie horší, ktorý sa konal 18. 11. v Humennom. Pred koncertom v dňoch 16. – 17. 11. sa zrealizovali pre zahraničných účastníkov z Bulharska, Česka, Poľska, Ukrajiny a nášho združenia sprievodné podujatia.

Pre nášho sponzora ENEL, a. s., sme zrealizovali podujatie pred Vianočnými sviatkami na Zemplínskej šírave.

ZPMP v Prešove

V roku 2012 sa činnosť nášho združenia zamerala na aktivity, v ktorých nachádzajú uplatnenie naši mladí členovia s mentálnym postihnutím a ktoré napomáhajú mentálny rozvoj, zvyšujú sebavedomie, podporujú rozvoj jemnej motoriky, pestujú nové pracovné návyky.

Aj v tomto roku sme venovali pozornosť tanečnému krúžku a nácviku choreografie šarišského tanca, aby sme priblížili mladým ľuďom s mentálnym postihnutím ľudové zvyky pri páračkách. S tancom Polonéza sme vystúpili na okresnej prehladke tvorivosti pod názvom Krídla túžby, kde sa naše tanečné stvárnenie tanca stretlo s pozitívnym ohlasom.

Nemalá pozornosť bola venovaná prostredníctvom tvorivej dielne výrobe rôznych úžitkových predmetov, tkaniu kobercov, modelovaniu i základom varenia. Naše výrobky s tematikou Veľkonočných či Vianočných sviatkov sa u našich členov i obdarovaných stretli s kladným hodnotením. Minulý rok nás potešil úspech nášho projektu Krása v rukách a srdciach, ktorý získal podporu Nadácie Orange. Do tohto projektu sa zapojilo 17 mladých ľudí s mentálnym postihnutím, ktorí sa pod vedením dobrovoľníkov i rodičov a odborným vedením lektorky PaedDr. Jany Frajkorovej venovali výučbe techniky paličkovania soľno-banskej čipky. V priebehu trvania projektu sa naši členovia oboznámili so základmi paličkovania, navštívili výstavky soľno-banskej čipky, oboznámili sa s rôznymi technikami paličkovania a sami vytvorili zaujímavé dielka, s ktorými sa prezentovali na výstave v priestoroch nášho klubu ZPMP Prešov. Prostredníctvom tohto projektu získali mladí ľudia nové pracovné zručnosti, s ktorými si vyplnili svoj voľný čas. Cieľom bol rozvoj jemnej motoriky, zvýšenie sebavedomia, podpora mentálneho a emocionálneho zdravia, nadviazanie nových kontaktov a prezentácia výrobkov, čo sa nám úspešne podarilo splniť. O tom svedčia vystavené práce vytvorené paličkovaním.

Prínosom bola finančná podpora zo strany Nadácie Orange, bez ktorej by sme projekt z vlastných zdrojov nemohli zabezpečiť. Mohli sme tak zapojiť mladých ľudí s mentálnym postihnutím do realizácie projektu, aby sa takouto formou mohli aj oni realizovať a takto získať nové pracovné návyky a zmysluplne tráviť svoj voľný čas.

Informácie o činnosti združenia sú na sociálnej sieti www.facebook.com (prihlasovacie meno, pod ktorým sme registrovaní: *Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v Prešove*), ako aj na internetovej stránke <https://sites.google.com/site/zmpmpresov/>

ZPMP v Štúrove

Aktivity nášho združenia boli zamerané na spoločné návštevy kultúrnych a športových podujatí, poznávanie zaujímavých miest v regióne, kontakty s ľuďmi z podobných organizácií ako je naša.

Rôzne stretnutia boli pre našich členov – ľudí s mentálnym postihnutím – príležitosťou na začlenenie, prezentáciu ich schopností a zručností a obohatenie skúseností a skvalitnenie života.

Navštívili sme spoločne napríklad výstavu akad. maliara M. Cipára v Nových Zámkoch a Podhájskej (január, máj), zúčastnili sme sa na Dni prózy v Galante (apríl), na 4. hudobnom stretnutí rodín s mentálne postihnutým členom v Opatovskom Sokolci (apríl) na Dni rodiny V Novej Vieske (jún). Zorganizovali sme si výlety do Ostrihomu (august) a Budapešti, kam nás pozvala partnerská maďarská organizácia z Balasagyarmatu, navštívili sme aj exotické Tropicarium (september). V auguste sme absolvovali 5-dňový pobyt s deťmi v Kováčovej v hoteli Panoráma. Navštívili sme aj skanzen na Skalke, kde si deti vyskúšali rôzne tvorivé práce s prírodnými materiálmi. Tento projekt, podobne ako väčšinu našich aktivít, podporil finančne MsÚ Štúrovo. Potešilo nás pozvanie na návštevu Základnej maďarskej školy na Adyho ulici v Štúrove, ktorá je pre naše deti nedostupná. Pripravili nám pohostenie, ručné práce ako darčeky aj integračnú tabuľu.

Už tradične sme oslavovali MDD športovými hrami, usporiadali sme populárnu gulášovú párty s doma napečenými dobrotami. Od jesene sme nacvičovali divadelné predstavenie Narodenie Ježiša a v decembri sme ho predviedli na slávnostnom programe. Rodičia a známi ocenili cieľavedomú prácu s deťmi a ich šikovnosť a schopnosť učiť sa nové veci.

ZPMP v Gelnici

Základ našej činnosti tvorili pravidelné klubové aktivity v stredu a 1 x mesačne v utorok.

Uskutočnili sme dlhodobý projekt – počítačový kurz Spájame sa so svetom, ktorý sa konal od januára do júna. Cieľom bolo oboznámiť našich mladých ľudí so základnými úkonmi práce s počítačom. Teraz v tom pokračujeme 1x mesačne. Autorkou, koordinátorkou aj realizátorkou bola p. Pojdáková. Projekt bol podporený firmou Pricewaterhouse Coopers Slovensko, s. r. o. a dofinancovaný z prijatia 2 % z daní právnických a fyzických osôb.

Víkendový relaxačný projekt sme usporiadali v Liptovskom Jáne v dňoch 23. – 25. 11. Cieľom tohto víkendového pobytu bola podpora sebarealizácie detí a mládeže v integrovanej komunite zdravých a mentálne, telesne a zmyslovo postihnutých jedincov. Aktivity počas pobytu boli zamerané na rozvoj pohybového aparátu, dýchacieho, obehového ústrojenstva a nervovej sústavy členov združenia.

Okrem toho sme realizovali arteterapeutické a muzikoterapeutické aktivity a nácvik prípravy jednoduchých jedál. Všetky aktivity boli pokračovaním doteraz realizovaných projektov z Fondu Hodina deťom, ktorý zriadila a spravuje NDS.

Ďalšou akciou bol 8. ročník akcie Deň krivých zrkadiel. I keď sa na ňom opäť nezúčastnili mediálne známe osobnosti, toto spoločenské podujatie bolo koncipované s cieľom zviditeľniť život, prácu a najmä talent ľudí s mentálnym postihnutím v našom regióne. Išlo o pozitívnu medializáciu a odstraňovanie predsudkov a negatívnych postojev voči nim. Význam tohto podujatia spočíva v jeho unikátnosti a celospoločenskom dosahu.

Tradičnými jednorazovými akciami boli MDD a Mikulášsky večierok v CVČ. Obe akcie organizovali rodičia, členovia Predsedníctva v réžii p. Lormanovej.

26

ZPMP v Trenčíne

Činnosť miestneho ZPMP, podobne ako aj v predchádzajúcich rokoch, pozostávala jednak zo štandardných aktivít určených pre celú členskú základňu, druhá časť činnosti bola zameraná na užšiu skupinu členov aj nečlenov združenia v rámci poskytovania sociálnej služby v domove sociálnych služieb.

Medzi najvydarenejšie a účasťou členov najmasovejšie akcie roka patrilo už tradičné opekačkové popoludnie spojené s diskotékou v rámci Medzinárodného dňa detí v júni a Mikulášsky večierok v decembri. V júni sme tiež pri príležitosti Dňa krivých zrkadiel v Domove sociálnych služieb zorganizovali akciu s kultúrnym programom a nafukovacími atrakciami, na ktorej sa zúčastnili aj pozvaní hostia zo ŠZŠI V. Predmerského z Trenčína a ŠZŠI PŠI Trenčianska Teplá. Na Hlavnom námestí sme usporiadali prezentáciu drobných výrobkov a prác našich klientov spojenú s predajom. V auguste sme zorganizovali jednodňový prázdninový výlet do zámku a ZOO Lešná. Výletu sa zúčastnilo 23 rodín združenia, spolu 50 účastníkov. S niektorými členmi sme sa stretávali ako fanúšikovia hokeja na trenčianskom zimnom štadióne ako i na iných neformálnych a nepravidelných stretnutiach v priestoroch na Bezručovej ulici v Trenčíne. Bohužiaľ, minulý rok sme prvýkrát za posledných päť rokov nemohli z finančných dôvodov zorganizovať obľúbený viacdňový pobyt pre ľudí s mentálnym postihnutím a rodinných príslušníkov. Do druhého bloku činnosti združenia patria aktivity súvisiace s fungovaním Edukačno-rehabilitačného centra na Bezručovej ulici v Trenčíne. Od roku 1999 ho prevádzkujeme spolu so Slovenským zväzom telesne postihnutých – Okresným centrom (SZTP), Asociáciou nepočujúcich Slovenska – Centrom nepočujúcich v Trenčíne (ANEPS) a Zväzom sluchovo postihnutých – ZO nedoslýchavých v Trenčíne (ZSP ZO ND) pod hlavičkou občianskeho združenia Asociácia zväzov zdravotne postihnutých v Trenčíne (AZZP v Trenčíne). V uvedenom centre sme aj v roku 2012 prevádzkovali domov sociálnych služieb s ambulantnou formou starostlivosti pre mládež a dospelých s mentálnym a kombinovaným zdravotným postihnutím. Sociálnu službu sme v domove poskytovali 18 klientom, väčšinou členom nášho združenia. Okrem toho sme v zariadení poskytovali rehabilitačno-rekondičné služby a základné sociálne poradenstvo pre širokú verejnosť. Viac o činnosti AZZP v Trenčíne je možné nájsť na stránke www.erctrencin.sk.

27

Výročná správa ZPMP v SR za rok 2012

HOSPODÁRENIE ZPMP V SR V ROKU 2012

Číslo účtu	Náklady	Číslo riadku	Činnosť		Bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie
			Hlavná nezačatovaná	Podnikateľská začatovaná	
a	b	c	1	2	4
501	Spotreba materiálu	01	7239	7239	2526
502	Spotreba energie	02	444	444	933
504	Predaný tovar	03			
511	Opravy a udržiavanie	04	95	95	1941
512	Cestovné	05	3393	3393	807
513	Náklady na reprezentáciu	06	95	95	161
518	Ostatné služby	07	54499	54499	47286
521	Mzdové náklady	08	55955	55955	69950
524	Zákonné sociálne poistenie a zdravotné poistenie	09	11976	11976	13347
525	Ostatné sociálne poistenie	10			
527	Zákonné sociálne náklady	11	974	974	1441
528	Ostatné sociálne náklady	12			
531	Daň z motorových vozidiel	13			
532	Daň z nehmotnosti	14			
538	Ostatné dane a poplatky	15			
541	Zmluvné pokuty a penále	16			
542	Ostatné pokuty a penále	17			
543	Odpísanie pohľadávky	18			
544	Úroky	19			
545	Kurzové straty	20	6	6	
546	Dary	21			
547	Osobitné náklady	22			
548	Manká a škody	23			
549	Iné ostatné náklady	24	1637	1632	1732
551	Odpisy dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku	25			
552	Zostatková cena predaného dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku	26			
553	Predané cenné papiere	27			
554	Predaný materiál	28			
555	Náklady na krátkodobý finančný majetok	29			
556	Tvorba fondov	30			
557	Náklady na precenenie cenných papierov	31			
558	Tvorba a zúčtovanie opravných položiek	32			
561	Poskytnuté príspevky organizáciám zložíkam	33	3196	3196	3129
562	Poskytnuté príspevky iným účtovným jednotkám	34			
563	Poskytnuté príspevky fyzickým osobám	35			
565	Poskytnuté príspevky z podielu zaplatenej dane	36			
567	Poskytnuté príspevky z verejnej zbierky	37			
Účtová trieda 5 spolu		r. 01 až r. 37	139509	143253	143253
Kontrolné číslo		r. 01 až r. 38	279018	286506	286506

Číslo účtu	Výnosy	Číslo riadku	Činnosť		Bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie
			Hlavná nezačatovaná	Podnikateľská začatovaná	
a	b	c	1	2	4
601	Tržby za vlastné výrobky	39			
602	Tržby z predaja služieb	40	8515	8515	6203
604	Tržby za predaný tovar	41	0		500
611	Zmena stavu zásob nedokončenej výroby	42			
612	Zmena stavu zásob polotovarov	43			
613	Zmena stavu zásob výrobkov	44			
614	Zmena stavu zásob zvierat	45			
621	Aktivácia materiálu a tovaru	46			
622	Aktivácia vnútroorganizačných služieb	47			
623	Aktivácia dlhodobého nehmotného majetku	48			
624	Aktivácia dlhodobého hmotného majetku	49			
641	Zmluvné pokuty a penále	50			
642	Ostatné pokuty a penále	51			
643	Platby za odpísané pohľadávky	52			
644	Úroky	53	13	13	15
645	Kurzové zisky	54			
646	Prijaté dary	55			
647	Osobitné výnosy	56	3625	3625	4201
648	Zákonné poplatky	57	61	61	
649	Iné ostatné výnosy	58			
651	Tržby z predaja dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku	59			
652	Výnosy z dlhodobého finančného majetku	60			
653	Tržby z predaja cenných papierov a podielov	61			
654	Tržby z predaja materiálu	62			
655	Výnosy z krátkodobého finančného majetku	63			
656	Výnosy z použitia fondov	64			
657	Výnosy z precenenia cenných papierov	65			
658	Výnosy z nájmu majetku	66			
661	Prijaté príspevky od organizačných zložiek	67			
662	Prijaté príspevky od iných organizácií	68	62715	62715	119608
663	Prijaté príspevky od fyzických osôb	69	1412	1412	3795
664	Prijaté členské príspevky	70	722	722	985
665	Príspevky z podielu zaplatenej dane	71	4712	4712	5775
667	Prijaté príspevky z verejných zbierok	72			
669	Dotácie	73	36917	36917	
Účtová trieda 6 spolu		r. 39 až r. 73	118692	118692	141082
Výsledok hospodárenia pred zdanením		r. 74 - r. 38			
591	Dañ z príjmov	76	-20817	-20817	-2171
595	Dodatkové odvody dane z príjmov	77	2	2	3
Výsledok hospodárenia po zdanení		(r. 75 - (r. 76 + r. 77)) (+/-)			
Kontrolné číslo		r. 39 až r. 78	195754	195754	196737

Strana aktiv	č. r.	Bežné účtovné obdobie			predchádzajúce účtovné obdobie
		Brutto	Korekcia	Netto	
a	b	1	2	3	4
B. OBEŽNÝ MAJETOK SPOLU r. 030+ r. 037+ r. 042 + r. 051					
1. Zásoby	029	25745		25745	27450
Materiál	030	0	0	0	0
(112 + 119) - 191	031				
Nedokončená výroba a polotovary vlastnej výroby (121+122)-(192+193)	032				
Výrobky	033				
(123 - 194)	034				
Zvieratá	035				
(124 - 195)	036				
Tovar	037	0	0	0	0
(132 + 139) - 196	038				
Poskytnuté prevádzkové preddávky na zásoby (314 AU - 391 AU)	039				
2. Dlhodobé pohľadávky					
r. 038 až r. 041	040				
Pohľadávky z obchodného styku (311 AU až 314 AU) - 391 AU	041				
Ostatné pohľadávky (315 AU - 391AU)	042	260	0	260	160
Pohľadávky voči účastníkom zrušení (358AU - 391AU)	043	260	0	260	160
Iné pohľadávky (335 AU + 373 AU + 375 AU + 378AU) - 391AU	044				
3. Krátkodobé pohľadávky					
r. 043 až r. 050	045				
Pohľadávky z obchodného styku (311AU až 314 AU) - 391AU	046				
Ostatné pohľadávky (315 AU - 391 AU)	047				
Zúčtovanie so Sociálnou poisťovňou a zdravotnými poisťovňami (336)	048				
Daržové pohľadávky (341 až 346)	049				
Pohľadávky z dôvodu finančných vzťahov k štátnemu rozpočtu a rozpočtom územnej samosprávy (346+ 348)	050				
Pohľadávky voči účastníkom zrušení (358 AU - 391AU)	051				
Spojovací účet pri združení (396 - 391AU)	052				
Iné pohľadávky (335AU + 373AU + 375AU + 378AU) - 391AU	053				
4. Finančné účty					
r. 052 až r. 056	054	25485		25485	27290
Peňažnica (211 + 213)	055	214	x	214	43
Bankové účty (221 AU + 261)	056	25271	x	25271	27247
Bankové účty s dobou viazanosti dlhšou ako jeden rok (221 AU)	057				
Krátkodobý finančný majetok (251+ 253 + 255 + 256 + 257) - 291AU	058				
Ostatranie krátkodobého finančného majetku (259 - 291AU)	059				
C. ČASOVÉ ROZLIŠENIE SPOLU					
r. 058 a r. 059	060				
Náklady budúcich období (381)	061	-18275	0	-18275	-775
Príjmy budúcich období (385)	062	-23766	0	-23766	-775
MAJETOK SPOLU					
r. 001 + r. 029 + r. 057	991	39979	20850	19129	59184
Kontrolné číslo					
r. 029 až r. 060	992	80664	20850	59814	139984

Strana aktiv	č. r.	Bežné účtovné obdobie			Bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie
		Brutto	Korekcia	Netto	
a	b	1	2	3	4
A. NEOBEŽNÝ MAJETOK SPOLU r. 002 + r. 009 + r. 021					
1. Dlhodobý nehmotný majetok	001	32509	20850	11659	32509
Nehmotné výplody z vývojovej a obchodnej činnosti 012-072+091AU)	002	0	0	0	0
Softvér	003				
013 - (073+091AU)	004				
Oceňovacie práva	005				
Ostatný dlhodobý nehmotný majetok 014- (074 + 091AU)	006				
Ostatný dlhodobý nehmotný majetok (018+ 019)-(078 + 079 + 091 AU)	007				
Ostatranie dlhodobého nehmotného majetku (041-093)	008				
Poskytnuté preddávky na dlhodobý nehmotný majetok (051-095AU)	009				
2. Dlhodobý hmotný majetok					
r. 010 až r. 020	010	32509	20850	11659	32509
Prezemky (031)	011		x		
Umelecké diela a zbierky (032)	012		x		
Stavby	013	11659	0	11659	11659
Samostatné hmotné veci a súbory hmotných vecí 021 - (081 - 092AU)	014				
022 - (082 + 092AU)	015	12636		12636	12636
Dopravné prostriedky	016				
Pestovateľské celky trvalých porastov 023 - (083 + 092AU)	017				
025 - (085 + 092AU)	018				
Základné stádo a ťažné zvieratá 026 - (086 + 092AU)	019				
Drobný dlhodobý hmotný majetok 028 - (088 + 092AU)	020				
Ostatný dlhodobý hmotný majetok 029 - (089 +092AU)	021	8214	8214	0	8214
Ostatranie dlhodobého hmotného majetku (042 - 094)	022				
Poskytnuté preddávky na dlhodobý hmotný majetok (052 - 095AU)	023				
3. Dlhodobý finančný majetok					
r. 022 až r. 028	024	0	0	0	0
Podielové cenné papiere a podiely v obchodných spoločnostiach v evidovanej osobe (061- 096 AU)	025				
Podielové cenné papiere a podiely v obchodných spoločnostiach s postátnym výpom (062 - 096 AU)	026				
Dlhové cenné papiere držané do splatnosti (065 - 096 AU)	027				
Rozličky podielom v skupine a ostatné pôžičky (066 + 067) - 096 AU	028				
Ostatný dlhodobý finančný majetok (069 - 096 AU)	029				
Ostatranie dlhodobého finančného majetku (043 - 096 AU)	030				
Poskytnuté preddávky na dlhodobý finančný majetok (053 - 096 AU)	031				
Kontrolné číslo					
r. 001 až r. 028	991	97527	62550	34977	97527

Strana pasív	č.r.	Bežné účtovné obdobie	predchádzajúce účtovné obdobie
a	b	5	6
A. VLASTNÉ ZDROJE KRYTIA MAJETKU SPOLU	061	16320	37094
r. 062+ r. 068 + r. 072 + r. 073			
1. Imanie a peňažné fondy	062	43379	43379
Základné imanie (411)	063		
Peňažné fondy tvorené podľa osobitného predpisu (412)	064	43379	43379
Fond reprodukcie (413)	065		
Oceňovacie rozdiely z precenenia majetku a záväzkov (414)	066		
Oceňovacie rozdiely z precenenia kapitálových účastín (415)	067		
2. Fondy tvorené zo zisku	069		
Rezervný fond (421)	069		
Fondy tvorené zo zisku (423)	070		
Ostatné fondy (427)	071		
3. Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov (+/- 428)	072	-6284	-4110
4. Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie r. 060 - (r. 062 + r. 068 + r. 072 + r. 074 + r. 101)	073	-20775	-2175
B. CUDZIE ZDROJE SPOLU	074	2809	1062
r. 075 + r. 079 + r. 087 + r. 097			
1. Rezervy	075	1001	
Rezervy zákonné (451AÚ)	076		
Ostatné rezervy (459AÚ)	077		
Krátkodobé rezervy (323 + 451AÚ + 459AÚ)	078	1001	
2. Dlhodobé záväzky	079	615	457
Záväzky zo sociálneho fondu (472)	080	615	457
Vydané dlhopisy (473)	081		
Záväzky z nájmu (474 AÚ)	082		
Dlhodobé prijaté preddavky (475)	083		
Dlhodobé nevyfakturované dodávky (476)	084		
Dlhodobé zmenky na úhradu (478)	085		
Ostatné dlhodobé záväzky (373 AÚ + 479 AÚ)	086		
3. Krátkodobé záväzky	087	1193	605
Záväzky z obchodného styku (321 až 326) okrem 323	088	1487	903
Záväzky voči zamestnancom (331+ 333)	089		
Zúčtovanie so Sociálnou poisťovňou a zdravotnými poisťovňami (336)	090		
Daňové záväzky (341 až 345)	091	-294	-298
Záväzky z dôvodu finančných vzťahov k štátnemu rozpočtu a rozpočtom územnej samosprávy (346+348)	092		
Záväzky z upísaných nesplatených cenných papierov a vkladov (367)	093		
Záväzky voči účastníkom združení (368)	094		
Spojovací účet pri združení (396)	095		
Ostatné záväzky (379 + 373 AÚ + 474 AÚ + 479 AÚ)	096		
4. Bankové výpomoci a pôžičky	097		
Dlhodobé bankové úvery (461AÚ)	098		
Bežné bankové úvery (231+ 232 + 461AÚ)	099		
Prijaté krátkodobé finančné výpomoci (241+ 249)	100		
C. ČASOVÉ ROZLIŠENIE SPOLU	101		178
r. 102 a r. 103			
1. Výdavky budúcich období	102		178
(383)			
Výnosy budúcich období	103		
(384)			
VLASTNÉ ZDROJE A CUDZIE ZDROJE SPOLU	r. 061+ r. 074 + r. 101	19129	38334
Kontrolné číslo	r. 061 až r. 104	103575	159443

Správa revíznej komisie k účtovnej uzávierke a hospodáreniu ZPMP v SR za rok 2012

Zameranie kontroly:

- Kontrola plnenia záverov revíznej komisie uvedených v Správe revíznej komisie ZPMP v SR za rok 2011
- Kontrola plnenia odporúčaní kontrolných orgánov štátnej správy
- Kontrola správy majetku a inventarizácie
- Stanovisko k uzávierke, k výkazu ziskov a strát, k súvahe, daňovému priznaniu za rok 2012 a nadväznosť na plán a rozpočet na rok 2013
- Kontrola zúčtovania a využitia poskytnutých finančných prostriedkov
- Informácia o činnosti revíznej komisie
- Závery a odporúčania revíznej komisie

1. Kontrola plnenia záverov revíznej komisie uvedených v Správe revíznej komisie ZPMP v SR za rok 2011

V správe revíznej komisie za rok 2011 zo dňa 16. 3. 2012 neboli uvedené žiadne pripomienky. Správa bude schválená na najbližšom Valnom zhromaždení ZPMP v SR.

2. Kontrola plnenia odporúčaní kontrolných orgánov štátnej správy

V roku 2012 nebola na ZPMP v SR vykonaná žiadna kontrola orgánov štátnej správy.

3. Kontrola správy majetku a inventarizácie

Inventarizácia majetku, záväzkov a vlastného imania bola prevedená v súlade so zákonom a vnútorným predpisom. Z vykonaných inventarizácii majetku za rok 2012 (účet pokladne, účet banky, účet odberateľa (odberateľské faktúry), účet náklady budúcich období, účet príjmy budúcich období, účet dodávateľa (dodávateľské faktúry), účet daň zo miezd a účet rezervy sú vypracované inventúrne súpisy a súhrnné správy. Medzi účtovným a skutočným stavom neboli zistené žiadne rozdiely. Fyzická inventúra majetku na RC ZPMP v SR na Heydukovej ulici 25 bola vykonaná dňa 6. 3. 2013 podľa vnútorného predpisu.

4. Stanovisko k uzávierke, k výkazu ziskov a strát, k súvahe, daňovému priznaniu za rok 2012 a nadväznosť na plán a rozpočet na rok 2013

Ročné uzávierky, súvaha, výkaz ziskov a strát ZPMP v SR k 31. 12. 2012 boli riadne vypracované ku dňu 15. 2. 2013 a odoslané na Slovenský štatistický úrad.

Daňové priznanie k dani z príjmov právnickej osoby za rok 2012 bolo spracované a dňa 18. 2. 2013 podané na daňový úrad.

Hlavná kniha a účtovný denník za rok 2012 boli riadne vedené a archivované.

Účtovníctvo ZPMP v SR za rok 2012 bolo vedené firmou UMO, s.r.o., Malacky, na základe Zmluvy o poskytovaní účtovných služieb uzavretej dňa 1. 9. 2005 a jej následných dodatkov.

Revízna komisia výberovým spôsobom skontrolovala účtovnú evidenciu a oprávnenosť účtovných operácií na účtoch vedených ZPMP v SR. Účtovné operácie boli vykonávané v medziach platných zákonov a predpisov, kryté rozpočtom a právoplatnými rozhodnutiami predsedníctva.

Revízna komisia prekontrolovala pokladňu a pokladničné doklady za rok 2012. Cestovné príkazy sú založené prehľadne, podľa dátumov.

ZPMP v SR predložila ekonomický prehľad – správu o hospodárení ZPMP v SR za obdobie od 1. 1. 2012 do 31. 12. 2012, ktorú revízna komisia ZPMP v SR navrhuje najbližšiemu Valnému zhromaždeniu ZPMP v SR schváliť.

5. Kontrola zúčtovania a využitia poskytnutých finančných prostriedkov

- Revízna komisia ZPMP v SR vykonala nasledovné kontroly poskytnutia finančných prostriedkov vybraných vyúčtovaných projektov a finančných príspevkov:
- projekt „Zariadenie podporovaného bývania ZPMP v SR na Hanulovej ulici 3 v Bratislave – Dúbravke“ – spolufinancované Bratislavským samosprávnym krajom,
- projekt „Poskytovanie sociálneho poradenstva“, ktorý poskytoval základné a špecializované sociálne poradenstvo pre ľudí s mentálnym postihnutím a ich príbuzných (individuálne, skupinové, poradenstvo v oblasti svojpomoci) – spolufinancované Bratislavským samosprávnym krajom,
- projekty „To sme my – časopis ľudí s mentálnym postihnutím a ich priateľov 2012“ a „Informácie“ – finančná podpora z Ministerstva kultúry SR a Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR,

- projekt „Deň krivých zrkadiel 2012“ – finančná podpora z Ministerstva kultúry SR a z Nadácie Dalkia Slovensko,
- projekt „Rekondično-integračné pobyty ZPMP v SR 2012“ – finančná podpora z Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR,
- projekt „Výtvarný salón ZPMP 2012“ – finančná podpora z Ministerstva kultúry SR,
- projekt „Svoje práva chcem poznať, obhajovať a presadzovať“ – podporené Nadáciou Tatra banky,
- projekt „Hudobno-dramatické divadlo Pozrite sa! 2012“ – finančná podpora Ministerstva kultúry Slovenskej republiky,
- projekt „Medzinárodná spolupráca s Inclusion Europe a Inclusion International v roku 2012“ – na podporu členstva prispelo Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR.

Revízna komisia ZPMP v SR vo vyúčtovaných projektoch nezistila žiadne nedostatky.

6. Informácia o činnosti revíznej komisie

Revízna komisia ZPMP v SR v tomto zložení bola zvolená na Valnom zhromaždení ZPMP v SR dňa 27. 11. 2009.

V roku 2012 zasadala dvakrát. Na svojich zasadnutiach priebežne kontrolovala účtovné doklady po formálnej a vecnej stránke. Jedenkrát sa jej člen zúčastnil zasadnutia Predsedníctva ZPMP v SR – 01. 2. 2012 (p. Fabian).

7. Závery a odporúčania revíznej komisie

Revízna komisia odporúča najbližšiemu Valnému zhromaždeniu ZPMP v SR schváliť Správu revíznej komisie k účtovnej uzávierke a hospodáreniu ZPMP v SR za rok 2012.

Za revíziu komisiu:

Fabian Dušan

Nawalanyová Viktória

Csontosová Mária

vydalo: ZPMP v SR, Heydukova 25, 811 08 Bratislava

tel.02/63814968, 0905 709 557

www.zmpvsvr.sk, e-mail: zmpvsvr@zmpvsvr.sk

grafický dizajn: Zuzana Chmelová

tlač: Polygrafické centrum, www.polygrafcentrum.sk

foto: archív ZPMP v SR

Akékoľvek rozmnožovanie textu a fotografií
len s výhradným a predchádzajúcim písomným
súhlasom vydavateľa.